

ارتقاء مهارت دانشجویان مامایی با استفاده از تولید و اجرای نرم‌افزار نسخه‌نویسی در زنان و مامایی

نسبیه روزبه^{۱*}

۱. مرکز تحقیقات مراقبت‌های مادر و کودک، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران.

مجله اطلاع‌رسانی پزشکی نوین؛ دوره ششم؛ شماره سوم؛ پاییز ۱۳۹۹؛ صفحات ۵۲-۵۴.

چکیده

نسخه‌نویسی یکی از اصلی‌ترین مراحل استفاده از دارو می‌باشد. اشتباه در نسخه‌نویسی عبارت است از هرگونه اشتباه که منجر به کاهش اثربخشی درمان یا افزایش صدمه به بیمار می‌شود. بنابراین هدف از تولید نرم‌افزار نسخه‌نویسی در زنان و مامایی افزایش مهارت دانشجویان رشته مامایی در نسخه‌نویسی و همچنین استفاده آسان و راحت برای کاربران بود. این مطالعه یک مطالعه پایلوت بود که بر روی ۲۳ دانشجویان مامایی ترم ۶ انجام شد. تولید و پیاده‌سازی نرم‌افزار در ۴ مرحله انجام شد. دانش و مهارت دانشجویان، رضایت و خطای نسخه‌نویسی با استفاده از نمره پره‌تست و پست‌تست، چک‌لیست رضایت و خطای نسخه‌نویسی جمع‌آوری شد. نتایج وارد نرم‌افزار SPSS شد و داده‌ها با استفاده از آزمون تی‌تست ارزیابی شدند. میانگین نمره پیش‌آزمون در بیماری‌های زنان قبل از مداخله ۱۵/۴۸ و میانگین نمره پس‌آزمون پس از مداخله ۱۸/۹۶ بود. میانگین نمره پیش‌آزمون‌ها در بیماری‌های بارداری قبل از مداخله ۱۴/۲۹ و میانگین نمره پس‌آزمون پس از مداخله ۱۸/۱۰ بود. همه اساتید از این نرم‌افزار بسیار راضی بودند. ۹۱ درصد دانشجویان نمره رضایت بسیار بالا را از نرم‌افزار اعلام کردند. این نرم‌افزار می‌تواند به‌عنوان یک روش آموزش نوین در بالین کیفیت زندگی زنان را ارتقا دهد و از خطاهای پزشکی پیشگیری کند.

کلیدواژه‌ها: مامایی، دانشجو، نرم‌افزار.

نوع مقاله: گزارش کوتاه

دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۶/۲۵ اصلاح نهایی: ۹۹/۹/۱۶ پذیرش مقاله: ۹۹/۹/۳۰

ارجاع: روزبه نسبیه. ارتقاء مهارت دانشجویان مامایی با استفاده از تولید و اجرای نرم‌افزار نسخه‌نویسی در زنان و مامایی. ۱۳۹۸؛ ۶(۳): ۵۴-۵۲.

مقدمه:

خطای دارویی تأثیرگذار باشد. بنابراین هدف از تولید نرم‌افزار نسخه‌نویسی در زنان و مامایی افزایش مهارت دانشجویان رشته مامایی در نسخه‌نویسی و همچنین استفاده آسان و راحت برای کاربران بود.

روش:

این مطالعه یک مطالعه پایلوت بود که پس از ساخت نرم‌افزار بر روی ۲۳ دانشجوی پیوسته مامایی ترم ۶ انجام شد. نرم‌افزار ساخته شده توسط با استفاده از چک‌لیست ارزیابی نرم‌افزار و دانش و مهارت دانشجو، رضایت و خطای نسخه‌نویسی با استفاده از نمره پره‌تست و پست‌تست و همچنین چک‌لیست رضایت و خطای نسخه‌نویسی بررسی شد [۵]. بعد از جمع‌بندی نتایج وارد نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۱ شد و داده‌ها با استفاده از آزمون تی‌تست ارزیابی شدند.

نسخه‌نویسی یکی از اصلی‌ترین مراحل استفاده از دارو است. خطاهای نسخه‌نویسی عبارت است از هرگونه خطا که بر اثربخشی درمان تأثیر می‌گذارد یا باعث آسیب به بیمار می‌شود [۱،۲]. خطاهای دارویی را می‌توان به خطاهای مبتنی بر دانش، خطاهای قانونی، خطاهای مبتنی بر عمل، خطاهای فنی و اشتباهات مبتنی بر حافظه تقسیم کرد [۳،۴]. از آنجایی که اشتباهات دارویی هشتمین علت مرگ‌ومیر در دنیا بوده است، [۱]. امروزه آموزش و ارتقاء نسخه‌نویسی صحیح در سطوح مختلف اعم از دانشجویان، فارغ‌التحصیلان و پرسنل درمانی درگیر با نسخ دارویی بسیار ضروری و لازم است [۱]. پس طراحی یک بسته آموزشی منحصر به فرد در خصوص نسخه‌نویسی در زنان و مامایی با قابلیت‌های جدید مانند پرداختن به دارودرمانی در بارداری علاوه بر بیماری می‌تواند بر کاهش

نویسنده مسئول:

نسبیه روزبه

مرکز تحقیقات مراقبت‌های مادر و کودک، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران.

ORCID: 0000-0002-8492-0087

پست الکترونیکی: n.roozbeh@hums.ac.ir

تلفن: +۹۸۷۶۳۳۳۱۷۷۲۳

بحث و نتیجه گیری:

شرکت کنندگان در این مطالعه پایلوت ۲۳ دانشجوی پیوسته ترم ۶ و ۱۵ دانشجوی ناپیوسته ترم ۳ کارشناسی مامایی بودند. میانگین نمره پره تست بیماری های زنان قبل از مداخله ۱۵/۴۸ و میانگین نمره پره تست بعد از مداخله ۱۸/۹۶ بود. بررسی نمره پره تست و پست تست در درس بارداری نشان داد میانگین نمره پره تست بارداری قبل از مداخله ۱۴/۲۹ و بعد از مداخله ۱۸/۱۰ بود. نتایج بررسی بر روی گروه مداخله و کنترل با استفاده از نمره پایان کارورزی زنان دانشجویان مامایی نشان داد که نمره پایان دوره دانشجویان گروه مداخله ۱۸/۹۸ و نمره گروه کنترل ۱۷/۱۰ باشد. نتایج بررسی بر روی گروه مداخله و کنترل با استفاده از نمره پایان کارورزی مادر و کودک دانشجویان مامایی نشان داد که نمره پایان دوره دانشجویان داخله ۱۸/۸۸ و نمره گروه کنترل ۱۶/۹۶ باشد. بررسی نمره خطای نسخه نویسی در درمان بیماری های زنان با استفاده از نمره دهی بدون خطا/ خطای قابل چشم پوشی/ خطای واضح) توسط آزمونگر نشان داد که ۸۶ درصد دانشجویان در گروه مداخله نسخه ها را بدون خطا و ۱۴ درصد با خطای قابل چشم پوشی نوشته بودند. در حالی که در گروه کنترل ۶۶ درصد بدون خطا ۲۰ درصد خطای قابل چشم پوشی و ۱۴ درصد خطای واضح داشتند. بررسی نمره خطای نسخه نویسی در درمان بیماری های بارداری با استفاده از نمره دهی بدون خطا/ خطای قابل چشم پوشی/ خطای واضح) توسط آزمونگر نشان داد که ۸۲ درصد دانشجویان در گروه مداخله نسخه ها را بدون خطا و ۹ درصد با خطای قابل چشم پوشی و ۹ درصد خطای واضح نوشته بودند. در حالی که در گروه کنترل ۵۳ درصد بدون خطا، ۱۲ درصد خطای قابل چشم پوشی و ۱۰ درصد خطای واضح داشتند. ۱۰۰ درصد اساتید نمره خیلی زیاد را براساس نرم افزار آموزشی عنوان کردند. همچنین ۹۱ درصد دانشجویان

نمره رضایت خیلی زیاد و ۹ درصد آن ها نمره رضایت زیاد را برای بسته آموزشی عنوان کردند. این نرم افزار که برای اولین بار در حیطه زنان و مامایی ساخته شده است، کاملاً نوآورانه است و می تواند در آینده به عنوان یک روش آموزش نوین در بالین کیفیت زندگی زنان را ارتقا دهد و از خطاهای پزشکی در زنان و مامایی پیشگیری کند.

تشکر و قدردانی:

نویسنده مقاله از تمام حمایت های معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان قدردانی می کند.

تأییدیه اخلاقی:

این مطالعه دارای تاییدیه اخلاقی به شماره IR.HUMS.REC.1397.189 از دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان است.

سهم نویسندگان:

نگارش پیش نویس اولیه، ارسال و ویرایش مقاله بر عهده نویسنده بوده است.

حمایت مالی:

این مقاله با حمایت مالی معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان انجام شده است.

Reference

1. Heidari S, Khodadadi A, Ravari A, Asadi G, Fatehi Z. Prescription quality of medication chart of hospitalized patients in hospitals affiliated with Rafsanjan University of Medical Sciences, 2007. JRUMS. 2012; 11(5):437-48. [In Persian]
2. Jalalifar F, Sepehri MM. Process mining of medication, error recognition and contributory factor in creation of errors. Nursing management. 2018; 4(4):67-81. [In Persian]
3. Moradi DM, Izadpanag F, Torabi M, Porhosaini MM, Mohamad GA, Bazzi A.

Determination of the current status and reasons for prescription errors and medication use in Amir-al-Momenin teaching hospital in Zabul (90-91). Journal of Medicine and Cultivation. 2015; 24(3):33-42. [In Persian]

۵۳

4. Aronson JK. Medication errors: definitions and classification. Br J Clin Pharmacol. 2009; 67(6):599-604. DOI: 10.1111/j.1365-2125.2009.03415.x
5. Sarmad, Z, Bazargan A, Hejazi E. Research methods in behavioral sciences. 33th. Tehran: Agah Publisher; 2019. [In Persian]

Improving the skills of midwifery students by using the production and implementation of the software prescription obstetrics and gynecology

Nasibeh Roozbeh¹

1. Mother and Child Welfare Research Center, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas, Iran.

(Received 15 Sep, 2020)

Accepted 20 Dec, 2020)

Short Communication

Abstract

Prescribing is one of the main steps in using medicine. Mistakes in prescription can reduce the effectiveness of treatment or increase harm to the patient. Therefore, the aim of producing a prescription software in obstetrics and gynecology was to increase the skills of midwifery students in prescribing as well as convenient of using the medicine for users. This study was a pilot study performed on 23 midwifery students in the 6th semester. Production and implementation of the software was done in 4 stages. Students' knowledge and skills, satisfaction and transcription error were collected by using the pre-test, post-test, and satisfaction and medication error checklist. The data were analyzed by SPSS software version 21 and independent t-test. The mean pre-test score in gynecological diseases before the intervention was 15.48 and the mean post-test score after the intervention was 18.96. The mean pre-test score in pregnancy diseases before the intervention was 14.29 and the mean post-test score after the intervention was 18.10. All of the professors were very satisfied with the software. Ninety one percent of the students reported a very high satisfaction score and nine percent reported a high satisfaction score for the educational package. This software can improve the women's quality of life as a new method in clinical education and prevent medical errors in gynecological and obstetric fields as much as possible.

Key Words: Midwifery, Students, Software.

Citation: Roozbeh N. Improving the skills of midwifery students by using the production and implementation of the software prescription obstetrics and gynecology. *J Mod Med Info Sci.* 2020; 6(3):52-54.

Correspondence:

Nasibeh Roozbeh

Mother and Child Welfare Research Center, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas, Iran.

Tel: + 987633317723

Email: N.Roozbeh@hums.ac.ir

ORCID :0000-0002-8492-0087